

Editorial	3
Notícies	4
El lector escriu	10
Actualitat	17
Entrevista	18
Art.....	21
Història	22
Creació	26
Societat	30
Arquitectura	33
Arqueologia.....	34
Turisme	36
De fa algun temps.....	38
Entreteniments	38

Número 57. Maig de 2014 · preu 4 €

EDICIÓ:

Associació Cultural Xercavins de Verdú
Plaça de la Verdura, s/n - 25340 Verdú
revistaxercavins@gmail.com

PRESIDENT: Ramon Cardona

DIRECTOR: Ricard Gilabert

CONSELL DE REDACCIÓ:

Josep M. Castelló, Àngels Escolà,
Joan Fornsubirà, Guiu Sanfeliu

PORTADA: Ricard Gilabert

PUBLICITAT: Xercavins

ARXIU FOTOGRAFIA: Xavier Ramell i Ricard Gilabert

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Montse Minguell

MUNTATGE: Joan Mateu (www.zigordisseny.com)

IMPRESA : Anfigraf

COMPROMÈS AMB L'ÈTICA PERIODÍSTICA
Consell de la Informació de Catalunya

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

AJUNTAMENT DE VERDÚ

**Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

Els continguts dels escrits que publiquem no són forçosament compartits per l'Associació Cultural Xercavins i només reflecteixen el parer de qui els signa.

Dipòsit legal: L-138-2000

Qüestions de política i fonètica

Anar a Madrid i tornar amb un No comença a ser freqüent en aquest temps que ens ha tocat viure. Podríem discutir la naturalesa justa o injusta d'haver d'anar a Madrid per aclarir els temes que ens afecten com a poble i com a país. Els catalans hem d'anar per nassos al quilòmetre zero d'aquest Estat pretesament modern que es diu Espanya i les raons les hem d'anar a cercar en la història. Aquesta situació en què ens trobem no és immutable i invariable, sinó que la història ens demostra com de canviants són les situacions i els status quo. Els governants espanyols, la majoria, ens volen que fer creure que Catalunya és una mena de possessió espanyola i que ho seguirà sent per una llei universal de la qual en desconeixem l'origen. Quan intentem explicar-los el que volem, de forma civilitzada, com fa poc han fet Turull, Rovira i Herrera al Congrés de Diputats, rebem per contra insults, burles, negacions taxatives i amenaces diverses. Periodistes com Carlos Herrera a Onda Cero han arribat a dir, en tot de burla, que discursos com els de Jordi Turull són de personatge de Disney i que Marta Rovira és l'evidència plàstica del que suposa la immersió lingüística, fent mofa de la forma de parlar el castellà de la política catalana.

Dit això voldria recordar una entrevista que a TVE el periodista Joaquín Soler Serrano va fer el desembre de 1976 al poeta Salvador Espriu. Quan el periodista li pregunta "¿Desde su catalanidad como se asoma su sentimiento ante el resto de los pueblos de España?", Espriu parla així del seu accent català quan parla castellà: "Se asoma a través de un acento inconfundible. Mi fonética revela mi origen, del que no me avergüenzo. El acento, la fonética es una cosa que no se puede borrar. Además yo podría, si quisiera esforzarme, hablar un castellano que les pareciera menos abrupto. Pero entonces tendría que hacer las eles vibrátiles y poner quizás la boca en forma de culo de gallina. Y creo que es mejor no hacerlo así. Yo me asomo a los demás pueblos ibéricos, incluyendo al portugués, con la máxima cordialidad, con la esperanza de que vivamos en paz y armonía, en inteligencia y en una profunda comprensión de lo que nos separa, pero también de lo que nos une". No hem d'amagar el nostre accent quan parlem castellà, com no l'amaga un andalús o un extremeny, o un aragonès o un asturià.

Quan dues persones seuen a banda i banda d'una taula representant dos pobles, un no és més que un altre, tots dos són iguals i tenen els mateixos drets. A partir d'aquí comença el diàleg, no amb amenaces, no citant sempre la constitució. No som una possessió d'Espanya, l'Estat no és el nostre amo. Quan s'entengui aquesta premissa, des de zero, podrem començar a enraonar i a establir quina relació volem establir entre nosaltres, com a homes lliures, com a pobles iguals un i l'altre. Parlar de constitució és sortir d'una posició de força que trenca el tu a tu d'una relació entre dos. Mentre la situació no sigui aquesta, no cal perdre el temps en diàlegs de sords.

Col-laboradors i col-laboradores

- L'admissió d'articles per al proper número de XERCAVINS (núm. 58) es tancarà el dia 6 de juliol de 2014. Passada aquesta data els articles rebuts quedaran per al número següent.
- Només s'admetran originals en arxius word o similars, amb una extensió màxima de 450 paraules.
- És convenient que tots els articles vagin acompanyats d'una fotografia (lliurada fora de l'arxiu de text) i amb una introducció/resum de tres línies.

Publicitat

- La continuïtat de Xercavins depèn en bona mesura de les col-laboracions publicitàries. Si voleu anunciar-vos-hi, truqueu al telèfon 649 38 99 00.

Per a contactar amb la revista o enviar-nos originals utilitzeu el correu electrònic: revistaxercavins@gmail.com

Verdú al punt

Josep M.
Castelló

Una delegació d'ajuntaments del Pallars Sobirà visita Verdú per a conèixer l'experiència de la recollida porta a porta

El passat 3 de febrer, una extensa delegació de municipis de la comarca del Pallars Sobirà, entre els quals el president, el gerent i tècnics del Consell Comarcal del Pallars Sobirà, acompanyats de diversos alcaldes i regidors dels municipis de Sort, Rialp, Esterri de Cardós, Esterri d'Àneu, Llavorsí, Vall Cardós, Alins i Soriguera, així com de representants de l'Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona, de l'Agència de Residus de Catalunya i de l'empresa SPORA, varen visitar Verdú i Riudecanyes per tal de conèixer de primera mà l'experiència de recollida porta a porta a aquests municipis. Aquesta visita està emmarcada en el Projecte Europeu ENPI-SCOW que preveu la gestió dels residus orgànics en una petita planta de compostatge descentralitzada, de propera construcció, que ha de rebre els residus orgànics d'aquests municipis. En arribar a la vila varen ser rebuts per l'alcalde de Verdú, Josep Riera, i del regidor de Serveis, Pep Mas, Francesc Giró, Adjunt a Direcció de l'Agència de Residus de Catalunya, que foren acompanyats del gerent del Consell Comarcal de l'Urgell, Sr. Jaume Granyó; com que la trobada va tenir lloc al recentment restaurat castell de Verdú, l'acte va començar amb una visita al castell guiada pel mateix alcalde, després de la qual es va procedir a realitzar la jornada d'aprofundiment

en aquest sistema de recollida selectiva, per tal de conèixer com es va implementar el sistema a Verdú l'any 2009, els resultats obtinguts i les lliçons apreses; de cara a aprofitar aquesta experiència per al futur desenvolupament del sistema a diversos municipis del Pallars Sobirà. També varen tenir ocasió de veure el vehicle de recollida, la deixalleria, el centre logístic i l'àrea d'emergència.

Associació "Dones Argila" - Festa de Santa Àgata i altres activitats

El dia 5 de febrer, festivitats de Santa Àgata, l'Associació de Dones Argila de Verdú va celebrar aquesta festivitats en el marc del Casal Verduní amb la projecció de la pel·lícula "El exòtico Hotel Marigot" i un berenar sopar amb la participació de cinquanta sòcies. Durant el primer trimestre d'aquest any 2014 cal destacar el Taller de Gimnàstica Mental

durant els dimecres 5 i 12 de març, també el taller de cuina el dissabte 29 de març a càrrec de Merche Calleja. Cal destacar la participació i col·laboració amb el berenar solidari a favor de Mans Unides, celebrat el diumenge dia 30 de març. El dia 2 d'abril celebraren la seva assemblea anual de sòcies.

L'Ajuntament de Verdú abandona en ple la "marca blanca" del PSC

En un comunicat públic del dia 8 de febrer, la totalitat de la corporació municipal de Verdú, formada per nou regidors sota les sigles AIPN i PM -la marca blanca del partit dels Socialistes de Catalunya en què es varen presentar a les passades eleccions-, varen abandonar aquestes sigles per desacord amb (segons text literal) *el sucursalisme dels actuals dirigents del PSC i el seu funcionament estrictament partidista ens porten a renunciar a representar aquesta força política. No podem viure al marge del procés tan interessant que s'ha iniciat a Catalunya. Veient amb gran consternació la deriva de la cúpula actual del partit amb el tema de la sobirania, el grup municipal de Verdú ha decidit no tornar a presentar-se a les pròximes eleccions sota les sigles de la plataforma política PM.*

Parlem d'Escola Rural

El divendres dia 14 de febrer, el sindicat USTEC-STECs va organitzar una taula rodona per parlar de l'Escola Rural al castell de Verdú. els convidats que hi varen intervenir treballen per aquest model d'escola en diferents àmbits, des de la investigació a la docència directa en aquests centres. Varen intervenir Àngels Martínez, coordinadora del grup Escola Rural

d'aquest sindicat, Pep Borràs, director de la ZER l'Eral de l'Escola d'Alfés, Joan Lluís Tous de Verdú, Rosa Vall, Laia Santacreu i Laura Domingo. Va cloure l'acte Elvira Sánchez, portaveu nacional del Sindicat USTEC-STECs.

El Palau Marc de Barcelona va ser el fòrum d'una conferència sobre el poblat ibèric dels Estinclells de Verdú

El dimecres 19 de febrer va tenir lloc al Palau Marc de Barcelona una conferència amb el títol *El jaciment dels Estinclells (Verdú), una fortalesa ilergeta del segle III aC*. Nova recerca a partir del Camp Experimentació de la Protohistòria (CEP). La conferència va anar a càrrec de David Asensio, Ramon Cardona, Jordi Morer, Josep Pou, Oriol Saura, Natàlia Alonso i Dani López, acte moderat per Joan López.

Caucinema!

El dissabte dia 22 de febrer els verdunins i verdunines varen poder gaudir de dues sessions de cinema organitzades per AEIG (Grup Escolta Marinada) Trucs. En sessió de tarda es va projectar la pel·lícula *Gru: Mi villano favorito* i en la sessió de nit *Cisne negro*, amb venda de crispetes i beguda. Creiem que hauríem d'apreciar més l'esforç i oportunitats que ens brinda aquest grup de joves de la nostra vila.

Carnestoltes a Verdú

Seguint la tradició, el dissabte dia 8 de març, l'Ajuntament de Verdú i el Grup Escolta Marinada varen organitzar la celebració del

Verdú al Punt

Carnestoltes. La setmana anterior, ja ho havien celebrat les nostres residències d'avis Sant Pere Claver i Mare Marcel·lina. La celebració popular va començar la tarda del dissabte amb una xocolatada per a tothom, al vespre, al Casal Verduní, es féu el sopar amb desfilada de disfresses, premi per les més boniques i ballaruca amb el DUO 43.

III Cicle de Conferències Alternatives. Fundació Tekhnikòs

Organitzades pel Grup de Recerques de les Terres de Ponent, durant el mes de març, es va dur a terme, en diferents poblacions de l'Urgell, el III Cicle de Conferències sobre història i art de les nostres contrades. La Fundació Tekhnikòs va acollir el dia 8 de març la conferència pronunciada per Miquel Torres i Josep Giribet sobre la Santa Creu d'Anglesola, un reliquiari del segle XII, i el dia 22 de març la pronunciada per Joan Ramon González president dels Amics de la Seu Vella de Lleida i en Josep M. Salisi, musicòleg amb el tema *Romànic tardà a les Terres de Lleida, Sons i Visions del Romànic tardà*.

Camí Ignasià – Santuari de Sant Pere Claver

El cap de setmana del 8 al 9 de març, un grup de 200 nens, acompanyats dels seus mestres i pares, del col·legi del Jesuïtes de Sarrià de Barcelona varen fer un dels trams del Camí Ignasià, concretament el que passa per Verdú. La visita a la casa on va néixer Sant Pere Claver és una fita important pel pelegrí que vol poar en l'espiritualitat dels sants de la Companyia de Jesús, acompanyada pel recorregut a la vila que

mostra la seva història medieval, castell, església, carrers i places juntament amb l'art de la ceràmica Verdú és un encant pels visitants i un lloc de descans, d'una manera especial, poden gaudir de l'Alberg dels Pelegrins.

La Universitat d'Estiu de la UdL incorpora quatre noves seus

EBona notícia per la promoció cultural i científica de Verdú. la Universitat de Lleida UdL. incorpora com a seus per impartir els coneixement de la Universitat d'Estiu les poblacions de Agramunt, les Borges Blanques, Verdú i Sant Esteve de la Sarga. Considerem que aquesta elecció és fruit de la restauració i equipaments del castell de Verdú.

Inaugurem...Botiga

El dissabte dia 29 de març, la família Farnès, que és el nom com els coneixem popularment a la vila de Verdú, ha obert una botiga al Passeig Tomàs Pellisó de marqueteria, fusta i altres gormanderies amb el nom de NAIA – NAIES. Solament treure el cap per l'escaparata de l'establiment ens adonem de la bellesa, treball i bon gust de les peces exposades. Els felicitem i els desitgem molta sort.

Assemblea General Ordinària de Xercavins

El dissabte dia 5 d'abril l'Associació Cultural Xercavins de Verdú va celebrar la seva Assemblea anual de socis a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Verdú. Seguint el protocol propi de les assemblees, el president Ramon Cardona féu una explicació del que suposa la publicació de Xercavins en l'ambient cultural de la vila de Verdú, alhora que va destacar les moltes col·laboracions que desenvolupa en la promoció d'altres entitats. Necessitem que hi hagi moltes col·laboracions i socis per mantenir la nostra associació i publicació, d'una manera especial, en aquest temps de crisi.

Arrenca el Segarra Garrigues a Verdú

La Generalitat iniciarà el mes d'abril les

obres de la xarxa secundària del canal Segarra-Garrigues a Verdú. És el segon projecte que desencalla des que el gener del 2012 va entrar en vigor la llei Omnibus, que modifica la fórmula de finançament de les obres. Es tracta d'una superfície de 1.069 hectàrees, de les quals els propietaris d'un 80% han hagut d'avaluar l'obra perquè tiri endavant. El divendres dia 4 d'abril, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Verdú, el president dels regants Josep M. Jové i l'empresa privada adjudicatària de les obres de la xarxa secundària del canal (ASG) Josep Grau, en presència de les autoritats i regants afectats, varen signar el conveni perquè s'adjudica els treballs de la xarxa terciària.

*Verdú
al Punt*

Pugem a les golfes: La vídua més famosa, Viuda de Solano

Núria
Boleda
de cal
Senyores

pugemalesgolfes.blogspot.com

A les golfes vaig trobar una capsa de llauna una mica rovellada. A la part frontal hi deia *Pastillas de café y leche Vda. de Solano*. Era més antiga que les que jo coneixia.

En les més modernes, a la part de sota posava *toffee y nata*, potser havien canviat la recepta.

Aquests caramels de toffee són els que s'enganxen a les dents de mala manera, però com n'estan de bonnsssss... en van fer de café amb llet, amb nata o coberts de xocolata.

Quan jo era petita era un luxe que alguna visita ens portés a ma germana i a mi una caixa de caramels de Viuda de Solano.

Les caixes, de llauna i precioses, eren una possessió apreciada, tant s'hi portaven caramels dintre o no. Més modernes que la que vaig trobar a les golfes, les de la meva època tenien imatges de flors, paisatges, trens... o dibuixos infantils.

Després servien com a cosidor, joier o guardiola, i la canalla les fèiem servir per guardar petits tresors que tots els infants anàvem col·leccionant: botons, bales de vidre, unes monedes...

Però, qui va ser la vídua de Solano?

El seu nom era Antolina Ruiz-Olalde i era l'esposa del senyor Celestino Solano, propietari d'una confiteria a Logronyo.

DOÑA ANTOFINA RUIZ-OLALDE
Cofundadora de la Casa VIUDA DE SOLANO

Un matí, mentre l'Antolina prenia un cafè amb llet, unes gotes li van caure a la planxa de la cuina i van quallar. Les va tastar i va veure que tenien un sabor molt gustós. I va pensar que podria fer unes pastilles de cafè amb llet per regalar-les als seus clients. La fórmula tenia un secret que crida l'atenció: es confeccionaven amb llet de burra.

Van tenir tant d'èxit que el matrimoni Solano-Ruiz Olalde es va veure obligat a deixar la confiteria i dedicar-se en exclusiva a la elaboració de les pastilles de cafè amb llet, tot i que les feien manualment i només arribaven a uns deu quilos de producció diària.

Anys més tard, quan el negoci ja estava en mans del seu nebot-besnét, Fernando Cabañas, es va mecanitzar la producció i la llet fou substituïda per llet de vaca. Llavors ja s'arribava als mil quilos de pastilles al dia.

La mà d'obra femenina era la més sol·licitada en aquesta empresa, com en moltes altres del sector de l'alimentació. A la foto,

podem veure l'edat d'alguna de les treballadores... eren altres temps.

La fàbrica va ser venuda i traslladada, i ara els caramels Solano ja no són el que eren, tot i que hi ha moltíssims sabors, sobretot sense sucre, i són força bons, però ja no és el mateix...

Per cert, de què moriria en Celestino? Espero que no d'una afartada de caramels...

Víctor
Verdú
Martí

1714

Almenar,
23 de febrer
de 2014

A Guido Sanfeliu, a qui vaig tenir el plaer de conèixer al meu poble, Almenar, durant la commemoració que s'hi va fer, el 23 de febrer de 2014, del tricentenari de la derrota de Barcelona contra l'exèrcit de Felip V, el 1714, en la Guerra de Successió, i de la batalla d'Almenar, de 1710. Durant aquest acte va ser llegit aquest text, que també dedico als lectors de Verdú. poble que porto en el nom. Cordialment.

La millor manera de començar el significat que normalment agafa l'expressió memòria històrica és: un cert interès històric o consciència històrica de la societat, relacionats amb un cert sentit de la justícia. La memòria històrica l'entenc en un sentit ampli, que inclou la referència tant a guerres com a èpoques de gran esplendor i progrés; al passat proper però també al llunyà, a la història local i a la universal. El coneixement de la història dóna, entre altres coses, consciència social, i el guany de l'experiència del passat per utilitzar en un

present que gràcies al coneixement de la història pot ser vist amb més dimensió històrica i social. A més a més, en la memòria històrica hi ha un reconeixement de la feina feta

pels d'abans que tenia vocació de futur.

La memòria, que ens porta cap al passat, requereix la compensació del somni, que porta cap al futur, i el somni inclou la memòria i la projecta cap al futur.

Commemorem la derrota de 1714, en què el poble va ser privat dels seus drets i costums, de la seua llengua i de les seues institucions, i que va marcar un abans i un després en la relació entre Catalunya i Espanya. Cada Onze de Setembre commemorarem això mateix. Commemorar fets luctuosos no és cap cosa que es faci de gust. En aquest cas, la memòria és un acte de fidelitat: no es vol oblidar, no es pot oblidar. Però no tot és dolorós en aquells fets. El que fa que una derrota sigui

memorable és la manera de perdre. Des d'aquest punt de vista, commemorarem l'esforç heroic dels barcelonins que van defensar la ciutat assetjada tots sols durant catorze mesos (el 1713 ja els havien abandonat tots els aliats, fins i tot Carles d'Àustria) en una resistència que va tenir admirat tot Europa.

Aquest corrent de memòria, que arriba a través dels segles, és una vida a l'ombra, que demana sortir a la llum; unes arrels que s'enfonsen en la terra del temps, en el silenci d'un temps més llarg que el de les victòries i les derrotes; i aquestes arrels recullen l'aigua que ha de nodrir les fulles, els fruits i les flors, a la plenitud de la llum.

Butlleta de subscripció

Subscriptor: preu: 15 €/any. Si s'ha d'enviar la revista fora de Verdú: 20 €/any.
Socis Associació Cultural Xercavins: 10 €/any. Fora de Verdú: 15 €/any.
Quota de soci/a Associació: 5€

Nom i cognoms: .....

Adreça: ..... Telèfon: .....

CP: ..... Població: .....

DNI: ..... Data de naixement: .....

Entitat Bancària: ..... Núm. compte: ____/____/____/____ (20 dígit)

Signatura: ..... Data: .....

Mario
Cuixart
Vilamajó

L'esperança d'un nou demà

Les portades dels diaris i les notícies com s'obren els informatius són aclaparadores:

- Les xifres de l'atur augmenten altre cop arribant ja a ...
- L'atur juvenil ja representa un ... %
- La multinacional X anuncia l'acomiadament de milers de treballadors per tal de mantenir el nivell de beneficis...
- Cada vegada més persones no arriben a fi de mes...
- Els ingressos per comissions bancàries, font inesgotable...
- Els desnonaments han augmentat un...
- El llindar de la pobresa ja sobrepassa ...
- Milers de persones veuen com s'esfumen els seus estalvis per l'estafa de les preferents...
- Un altre cas esquitxa la Família Reial, el comportament no exemplar ...
- Investigació per comptes milionàries a paradisos fiscals...
- El destí de les comissions pagades per l'adjudicació de...

Aquestes i altres informacions no fan més que encoratjar-nos a creure que és possible un canvi, i que si el present pinta d'aquesta manera el futur que ens espera serà millor. És evident que en aquest estat de coses i disbauxa hi ha maneres diferents de fer-les per tal de donar-li la volta, això sí caldrà temps i paciència pujant les escales esglaó per esglaó, no fos cas que prenguem mal si volem agafar l'ascensor.

Per què no?

- L'ocupació i creació de llocs de treball no para de pujar...
- La joventut ja no marxa a treballar a l'estranger, i cada cop tenim un país més atractiu pels de fora...
- Les multinacionals inverteixen bona part dels seus guanys en la prevenció de depressions i fallides econòmiques...
- Les famílies, un cop assolides les necessitats, veuen com augmentem els seus estalvis...
- Els ingressos de les entitats bancàries són adients a no més allò que dona valor per als seus clients...
- El cost de la vivenda ja sigui de propietat o de lloguer és en tots els casos una despesa assumible.
- Les necessitats bàsiques de subsistència es troben garantides, i també els mitjans preventius per tal que ja tothom pugui tenir una vida digna...
- Els estalvis es poden disposar en cas de necessitat o quelcom imprevist el mateix

dia...

- La Família Reial és un model en la seva funció institucional...
- Hem arribat a un sistema tributari just i equitatiu, i a uns mitjans de justícia ràpids i efectius quant a les seves funcions...
- La transparència en totes les activitats que comporten un moviment dinerari són tan clares com l'aigua...

Sens dubte l'economia és una ciència social, ja que es fonamenta en la creació, producció i distribució de béns i serveis, i les normes que la regeixen són només tres: el cap fred, el cor calent i les mans netes.

Hi ha molta feina per fer, quedem-nos en l'esperança que canta el cor del musical *Els Miserables*, un fragment que traduït al català diu així:

"No sentiu la gent cantar / el cant de l'home alliberat / És la cançó que canta el poble / que no vol ser empresonat / Per als pobres d'aquest món / brilla una flama que mai mor / Qui s'apunta a la croada? / Qui s'uneix als vencedors? / Construïnt les barricades / hem bastit un món millor / on tots serem lliures / i podrem viure amb honor / I la terra semblarà / com el jardí del Paradís / un bell indret amb alegria / on tothom serà feliç / i l'horitzó per fi / s'albira la llibertat / ..... No sentiu la gent cantar / el cant de l'home alliberat / és la cançó que ja anuncia / el nou món que va arribant / Que el batec dels nostres cors / s'uneixi al ritme dels timbals / i llancem als aires / l'esperança d'un nou demà".

Victor Hugo va escriure *Les Misérables* el 1862, i encara se sent la gent cantar.

Eduard Ribera

<http://ribera.bloc.cat>

Evolució i revolució

Recordo l'època en què vaig sentir per primera vegada la paraula *revolució*.

Jo devia tenir vuit o deu anys i per aquells temps assistia amb la meva mare a classes de català a l'Ateneu de Balaguer, als baixos del qual hi havia la llibreria del Jaume *Noguere-ta* que, a més de llibres, venia discos —elapès de 33 i *singles* de 45 revolucions per minut—, i era un cau de catalanistes resistents i bonifacis. Malgrat que en veu baixa i amb la boca petita, tothom cantava *la gallina ha dit que no, visca la revolució*, amb una u àtona impròpia de la variant nordoccidental, tal com ens explicava la professora Sistac, i a mi se'm va adherir a l'inconscient aquella tonada enganxifosa com la mel. En aquells anys probablement la revolució encara era possible, com les llibreries i les militàncies. De fet els Beatles ja feia anys que cantaven *you say you want a revolution, well you know, we all want to change the world* i els hippies francesos ho van voler dur a la pràctica un mes de maig. Però aquí estàvem massa enfeinats amb la revolució que no vam acabar de fer mai. Per desgràcia, l'evolució va fer

que la revolució no fos necessària i un mes de novembre ens van donar festa a l'escola perquè un senyor calb i gris va dir per la tele que el cap de l'estat havia mort per la gràcia de Déu. A setè o a vuitè, el pare Pallarolas ens va fer estudiar la revolució industrial, que era l'única revolució que estava realment ben vista perquè havia alliberat animals i proletaris de la força bruta i havia introduït la màquina de vapor. Una revolució ben estranya, d'altra banda, perquè va generar un munt de cadenes —de producció, és clar—. A l'institut vam tenir notícia i consciència d'altres revolucions: la francesa, la russa, la xinesa, la dels clavells i tantes d'altres. Però la que recordo especialment és la que va proposar un alumne ebri un dia que havíem fet una festassa abans de la classe de francès: *cuando sea ministro, ginebra para todos*, va cridar just abans de tancar impetuósament la porta de l'aula. Allà vam aprendre que les borratxeres revolucionàries només condueixen a l'expulsió. A la universitat vam tornar a creure en la revolució, una mica perquè era el que tocava i una altra mica perquè si feies filologia catalana era l'única

sortida que trobaves digna per a una llengua sense estat propi. Finalment la revolució no va ser i quan vam sortir al mercat laboral cadascú la va campar com millor va saber, en el meu cas accedint a una plaça de *dinamitador* lingüístic, una mena de revolucionari comarcal de la llengua que no disposava de pressupost ni d'estratègia institucional. Allò va revoltar de quina manera el jove que es volia menjar el món que habitava el meu interior i al poc temps em vaig autoexpulsar d'aquella farsa revolucionària i funcionària. Després les revolucions s'han seguit succeint una darrere l'altra i en el periple he vist caure molts revolucionaris: alguns es van enconyar amb el comptador de revolucions d'un golf GTI, altres amb un càrrec de confiança a l'administració i, els més afortunats, amb una pubilla de casa bona. Ja t'ho diré: al final arribes a la conclusió que totes les revolucions són plurals i acaben igual: amb vocal, ena i essa; i, si són singulars, amb accent tancat, com deia la Sistac a l'Ateneu quan tenia vuit o deu anys i assistíem a les classes de català amb la meva mare.

www.copiesmaite.cat **Còpies Maite**

La teva copisteria, ara també on-line

C/ Santa Maria, 1 · 25300 Tàrraga · Tel. 973 31 29 81 · Fax: 973 50 14 24

Ramon
Boleda
Cases

He vist a uns arbres plorar

L'alzina s'ha salvat, veient passar tranquil·la les màquines que l'havien d'arrencar.

Amb aquest títol, vaig fer un escrit a Nova Tàrrrega clamant la salvació de la gran alzina, situada ran de la carretera que de Tàrrrega va a Sant Martí de Maldà a l'indret del nostre Molars condemnada a mort, sense miraments sobre la taula dels enginyers, pel nou plantejament de la carretera. A l'escrit feia esment del grandíus om de La Plana, davant del camp d'esports de Tàrrrega i també d'un avet vell de la muntanya. El primer, mort de llarga malaltia malgrat la cura dels targarins per salvar-lo, i l'avet mort de vell i solitud. Per contra, l'alzina del Molàs, plena de saba i vitalitat, la sacrificaven els homes.

L'escrit recollia el plor dels tres arbres i se'n féu ressò la premsa lleidatana.

De l'avet vell hi posava una poesia molt sentimental, que encara la recordava de quan anava a "estudi" del llibre de lectura "Garba," nodrit de treballs en prosa i en vers, dels més erudits escriptors catalans. Recordo que quan la llegia em commovia, i encara avui, llegint-la m'entristeix; en certa manera relacionable amb la solitud i trista vellesa dels humans.

L'autor era un capellà

nascut a Vilaller l'any 1869 que es deia Anton Navarro, poc conegut, tot i haver guanyat els Jocs Florals de Barcelona en els anys 1911, 1912, 1920 i 1922. La gent del seu temps deia d'ell que "...duia dintre seu la poesia de les altes muntanyes" perquè els seus versos amb molta dosi de nostàlgia, giraven entorn de les coses i escenes de la muntanya.

Se'n diu:

L'avet vell

Al vessant d'una muntanya,
solitari hi ha un avet:
cada dia el sol s'estranya
de trobar-lo encara dret.

Ha perduda ja sa força;
la ventúria el fa colltorce;
per les nafres de sa escorça
hi penetra el sol i el fred,

Patriarca mil·lenari,
de boscúries i turons
sembla l'arbre del Calvari
dominant els horitzons.
No té ocells ni primaveres;
sols escolta udols de feres,
sols hi arriben les torberes,
sols hi arriben llamps i trons.
Cada hivern perd una branca,

cada estiu un tros de cor,
i sa testa nua i blanca
sembla un trono de dolor.

Quan la neu els cims corona
i el torb furient l'abraona,
amb les boires enraona
cels amunt llençant un plor:

Cobriu, boires, ma nuesa,
que ja em fa vergonya el sol;
sobre el clos de ma tristesa
esteneu vostre llençol.

Mos germans ja se'm moren;
mes aromes s'esvaïren;
ocells i nius me fugiren,
ja en la terra ningú em vol.

Ha passat la turbonada ,
i l'arbre vell ha caigut
i la neu ha amortallada
sa carcassa trossejada.

Ai! Muntanya desolada,
ja és més gran ta solitud!

Segons el poeta, l'avet va morir de vell, d'enyorança i de solitud. La nostra alzina tenia decretada la pena de mort sacrificant-la per uns pocs metres de carretera que bé es podria salvar, fent un traçat gratificant a favor de llur pervivència.

Amb aquest esperit, vàrem anar a Lleida per lliurar-la de la "pena de mort". Els qui ens atengueren, molt comprensius, accediren als nostres raonaments.

He dit nostra -no perquè estigui al Molars del "Sinyorettes"- sinó amb el sentit ampli de la paraula, perquè una alzina d'aquesta magnitud és patrimoni de tots, amb mèrits sobrats per declarar-la d'interès general de la natura.

L'alzina no és centenària. Jo la vaig veure nàixer i encara creix d'any en any. Arrenca d'un enorme tronc de 2'76 m. de diàmetre i prompte es divideix en dos. La seva presència alegre la vista i invita el vianant a fer-hi parada.

L'alzina arrenca d'un tronc de 2,76 metres de diàmetre i es divideix en dos troncs de 1.82 i 1.79 metres.

Eduard
Boleda

Paisatges de Verdú

La parada del bus

Sempre que veig els estudiants que van cap a Tàrrrega penso el mateix. La imatge em recorda la nadala *El dimoni escuat* allà on diu "pastors hi arribaren allà la mitja nit cric-cric cric-cric ... del gran fins al més xic". Veus passar els nois i noies carregats amb les carteres sortint de diferents indrets, d'un en un o en parelles sense dir gran cosa, especialment al mig de l'hivern quan a un quart de nou del matí encara hi ha poca llum i un fred que pela. Tots s'arreglen a la parada, que en aquest cas fa de cova, un cop allà les converses i el caliu puguen de temperatura "comencen d'alegrar-se tot saltant i ballant galant galant".

En aquest trajecte que va de casa a la parada hi ha una quotidianitat que fa que gairebé sempre veus passar de la mateixa manera i horari els nois i noies. Hi ha aquells que sempre arriben amb molts minuts de marge, talment esperant poder fer petar la xerrada un cop arribat a la parada, hi ha aquells que arriben amb el

temps just i aquells a qui sempre se'ls enganxen els llençols. Aleshores és quan veus que l'autobús ha d'anar fent petites parades, mentre fa la maniobra per girar i enfilat la carretera, per tal que puguin pujar els tardaners. I finalment hi ha aquells que han perdut de totes totes el bus i no els queda altre remei de fer autostop.

En aquesta "processó" vers la parada també es veuen els diferents tarannàs de la gent, n'hi ha que sembla que els porten a l'escorxador i amb cara de pocs amics, en contraposició a aquells que ja vénen xerrant amb el company des de la sortida de casa. Recordo que jo era més aviat dels primers sempre apurava al màxim el dormir, vestir-me, esmorzar i quan el Rufes (aleshores el bus era el Rufes) arribava, encara faltava posar-me la jaqueta. Aquest era l'aventatge que abans la parada era sota casa, la gent s'esperava als porxos de cal Quim. Tot i això en més d'una ocasió vaig perdre l'autocar.

Ara bé quan pujàvem al Rufes ens trobàvem amb

els companys de Ciutadilla i Guimerà i allà ja entràvem de ple en l'ambient de l'institut. El Rufes anava ple com un ou amb gent dreta al passadís, gent asseguda a la caixa del motor que hi havia al costat del conductor, molts fumant en un trajecte curt però intencions on es posava a prova la paciència d'en Cosme, el conductor, que era de Ciutadilla, i era un sant baró. Amb tot estic segur que sempre hi quedava algun seient lliure, però era més divertit quedar-se dret i deixar en tot cas aquest seient per algun passatger que no era estudiant, al qual el viatge enmig de l'enrenou se li devia fer etern. Pujar al Rufes ja era una experiència de per si, i més si retrocedim en el temps, quan els conductors eren els germans Rufes, quan tothom feia un ús constant dels cotxes de línia. Segur que tots tenim alguna anècdota del Rufes perquè ja forma part de la nostra memòria col·lectiva fins al punt que la lletra d'una cançó es va adaptar per l'ocasió: "Si amb el Rufes vas fins a Verdú arribaràs fet un ou dur".

Vanessa, Aina, Elena, Misha i Slava esperant el bus.

Les bosses a baix

XXXXX

Motius de cases de verdú

La família Sarró-Planas ens fa arribar una relació de renoms de les cases de Verdú.

Angela – Andreuet – Arreué

Bo – Bonet – Barrau – Bonetó – Bruno – Bané – Berni – Bioscà – Bianda – Borrioti – Berlí – Basili – Barra – Bessona – Bete – Bonico

Colom – Carles – Capet – Carlets – Cua – Concordi – Culot – Camí – Coixet – Campaner – Cama – Colau – Cametes – Carró – Caraig – Caminer – Corretger – Carreter – Creus – Cassús – Cassusset

Dionissia – Dolores

Espadat – Esquerrà – Estanquer – Esperdenyer

Forroll – Fonoll – Fèlix – Fesol – Francisquet – Fernando – Frares – Flavianet – Foguet

Gassull – Groc – Geperut – Gravat – Guidó – Grec

Isidret

Jan – Josa – Jampau

Llorens

Mixoner – Mixonets – Marçalet – Mullerac – Munda – Marxant – Madrina – Mònica – Man-xana – Manxaneta – Micassi – Miano – Migsenyor – Mariarosa

Nadal – Nan

Podall – Patonet – Podallet – Perico – Parceret – Poma – Purra – Pubilla – Pelada – Potreta – Pauada – Pedres

Quim – Quimet del Quim – Quico – Queralt – Queralet

Ramalda – Rosa Pasqual – Rafel – Raixa – Rita – Russió – Rei – Ribé – Roca

Senyores – Senyorettes – Son – Seguidet – Sampare – Segarra – Salvat – Segarreta – Sans – Saportella – Salat – Senyor Miquel – Sancho – Soledat – Salao

Tou – Tecla – Tona – Tets – Tites – Timó – Tiona – Teca – Trenca – Taps – Torné – Trulls – Teto – Teta

Visorell – Vamos – Valent

Xollador – Ximet – Xenc – Xisto – Xinanguera – Xoll

Zeno

Entrevista amb Josep M. Rialp Morera

XXXXXXX

En motiu de la donació que ha fet Josep M. Rialp Morera al nostre poble, d'unes pintures de l'artista angles Basil Nubel, he acceptat gràtament fer aquesta entrevista.

De ben segur que el nom de Josep M. Rialp Morera per molta gent del poble no és conegut ja que, fa anys, va marxar a viure a Londres. Aquesta característica fa que, jo i els meus germans Ramon i Pere Claver, l'hem anomenat sempre carinyosament com el tiet de Londres.

Durant aquests anys, ha vingut a Verdú almenys un cop l'any per visitar els seus pares i germans, entre aquests germans, la meva mare Concepció Rialp. Així doncs, ha estat un home molt vinculat, tot i la distància, a la seva família i per tant al poble de Verdú.

la Rossita, la Concepció i jo, el petit dels germans.

Vas marxar molt jovenet de Mas de Bondia, oi?

Sí, i tant... A l'edat de 14 anys vaig anar a Barcelona per a treballar com a aprenent d'hosteleria en un petit restaurant del carrer Aurora, on la meva tieta i madrina Ramona, germana de la meva mare, era propietària d'una botiga de pesca salada. Vivia amb ella i, quan acabava el treball del restaurant, l'ajudava en la botiga.

Després vaig anar pujant de categoria i vaig acabar la meva estada a Barcelona treballant a l'Hotel Avenida Palace.

I llavors?

Era l'any 1959, i vaig deixar Barcelona per anar a treballar a Anglaterra. Vaig començar a la ciutat de Manchester i he acabat a Londres, on tinc la meva casa.

I va ser quan vas coneixer al pintor Basil Nubel?

Sí, a l'any següent, al 1960 el vaig conèixer.

Me'n recordo d'ell, recordo quan veníeu a visitar-nos... I és en aquestes visites quan ell va pintar uns quadres de diferents indrets del poble i terme de Verdú, oi?

Sí, el Basil a tot arreu on anava pintava, era un artista, i els artistes ja les tenen aquestes coses...(ha ha ha).

Explica'm alguna cosa d'ell?

Basil Nubel era un home modest i segurament per això les seves pintures poques vegades van rebre el reconeixement que es mereixien durant la seva vida.

Tot i això va estar involucrat en nombroses exposicions individuals i col·lectives en diferents galeries d'art i també va participar en diverses exposicions d'art itinerants arreu d'Europa i més enllà, on les seves obres estan representades en importants col·leccions privades i públiques d'arreu del món...

Va ser un mestre molt estimat i respectat i es va retirar l'any 1979, després de 21 anys en l'ensenyament de l'art.

I va ser l'any 1981, i a l'edat de 58 anys, que va morir.

I ara què fas, que es de la teva vida?

Ara sóc un feliç pensionista, que visc al barri de Bellamy, en una casa amb un petit jardí al davant i un altre al darrere, els quals són la meva vida i gaudeixo enormement amb la música, l'art i el teatre.

I per acabar vols dir alguna cosa de la donació que has fet?

Doncs per acabar, vull transmetre el meu entusiasme en l'obsequi que faig d'aquestes pintures, que Basil Nubel va produir en les seves estades a Verdú.

Un poble que li era de gran agrat, i que ell va saber plasmar en forma d'art.

Thanks, tiet..

(ha ha ha...) oohhh, fantàstic !!, thank you...

El truco, i així comença la nostra conversa,

Hello, tiet !!

Hello, (ha ha ha...), how are you?

Well, we are well. And you?

Content de rebre la teva trucada, happy...(ha ha ha...)

Està al cas que li truco per a l'entrevista...

Per situar-nos en la teva vida, comencem per on vas néixer?

Vaig néixer a la vila de Mas de Bondia, el 13 de febrer de 1933.

I de qui ets fill?

Sóc fill de Ramon Rialp Porta i de Teresa Morera Turull, els quals van tenir 5 fills, en Manuel, en Joan,

Basil Nubel
1923 - 1983

comença durant el Royal College d'Arts i disseny.

El 1940, sempre a molts pocs anys, Però, a la pintura, i representant. Això va i carrera al

En a seva obra? Cézanne i Bata i l'Art d'Italia on sovint utilitza projectar a quins final

Es va caracteritzen la Whiston Marie Art Gallery (1950) i el Studio 180. També va en pintures del d'Art, Tàndem, entre moltes altres.

Basil Nubel treballa en 11 diferents grups d'arts a Londres.

Basil Nubel treballa per 71 anys com a pintor.

Basil Nubel era un home modest i segurament per això, les seves pintures principals sempre van rebre el reconeixement que es mereixien durant la seva vida.

Va ser obert per l'Art i Nubel com a "Un artista amb un profund sentit del color, però cap cosa de més enveja al i generalment amb la". El Daily Telegraph va dir "cada imatge té una cosa molt particular que en".

Va tenir a David Yarrowell, fill de mare anglesa i pare Alemany. Més va treballar a Leeds, com a artista de fotografia va qualificar una mica per estudiar al Leeds College of Art". L'interès principal en va venir obligat a estudiar els seus estudis d'art durant un any i després de la recuperació de la tuberculosis, la qual li va impedir de ser artista de nou anys.

Finalment va rebre el seu diploma d'ARCA al 1958 després d'haver estudiat amb Rogerio Hirston, Carol Wright i Robert Rumbold.

Exposició de pintura
Basil Nubel
"Live in Verdú"
Obra de l'artista en les seves visites a la vila de Verdú

26 de gener 1974

Redacció

Actualitat

Avui parlem de la propera Festa del Silló i Fira de Ceràmica. Aquest any se celebrarà el proper 22 de juny, la festa del silló intenta trobar el seu lloc tant a nivell de dates com d'ubicació, ja que tant d'una manera com de l'altra ha anat canviant per tal de trobar l'espai i el temps adequat. Enguany la novetat més gran és la ubicació, la fira es farà al castell; esperem que sigui un èxit i que l'atractiu i l'interès per veure el castell atragui visitants a la fira.

1.- 1 Aquest proper 22 de juny arriba la Festa del Silló i Fira de Ceràmica. La fira amb els diferents estands i parades es farà al castell. Què et sembla?

2.- Com creus que serà aquest propera fira?

3.- Es podria ajuntar la Festa del Silló i la Festa de la Verema? Quins serien els avantatges i/o inconvenients?

4.- Com es podria potenciar la Festa del Silló i, de fet, la pròpia ceràmica de Verdú?

Francesc Sambola

1.- Em sembla bé, s'ha de provar de fer variacions i veure què passa.

2.- Serà com les últimes edicions de la fira, costa que vingui gent i dependrà de la publicitat que es faci.

3.- Jo crec que no, ajuntar-ho no seria beneficiós.

4.- Això no ho sé, si ho sabéssim ja es faria. Seria bo potenciar la ceràmica pròpia de Verdú la que es fa aquí. Aquest fet la faria única. Tot i que penso que ara ja no hi som a temps.

Maria Font i Josep M. Turull

1.- Em sembla bé, s'ha de provar. Almenys aquí segur que no ens mullem, hi ha hagut moltes edicions en què ha fet una gotellada just al moment en què hi havia més concurrència.

2.- Cada cop és més difícil atreure gent. Tant aquí com a tot arreu.

3.- Sí que es podria ajuntar, tot seria avantatges, des de la publicitat fins que seria més atractiu tant una cosa com l'altra.

4.- És molt difícil ningú sap com fer-ho. Fins i tot a la fira de Quart fan autocars i dinars gratuïts per tal d'atreure i portar-hi gent.

Manuel Sanz

1.- Estem en un moment difícil, això suposa un canvi que pot ser molt positiu. Comporta un estalvi i pot quedar molt bé en el marc del castell.

2.- El fet que es faci prop de sant Joan es pot veure afavorit per gent que ve de fora i el canvi que es fa al castell pot afavorir les visites.

3.- Tant una cosa com l'altra són molt pròpies de Verdú. Es pot mantenir el format actual de dues festes.

4.- Es pot potenciar amb publicitat. S'hauria d'anunciar al màxim aquest fet de Verdú, que tot i que es reconegut arreu no sempre es recordat.

Ramon Rabinat

1.- Perfecte una idea molt encertada.

2.- Si hi ha una bona informació la gent vindrà i a més a més veurà el castell.

3.- El problema que ha tingut Verdú és que hauria hagut de donar aire a la ceràmica, ja que és una cosa única. En canvi de vi se'n fa a molts altres llocs.

4.- Jo sempre havia proposat fer un mercat mensual de ceràmica i antiquaris. És important que vingui gent al poble.

xxxxxxx

Des de l'Urgell a...

Com sempre la visió de la primavera a l'Urgell és efímera. Sembla que el mal temps ha quedat enrere i comença una primavera ufanosa i esplèndida. Perquè aquesta terra és així tres mesos d'infern i nou d'hivern. Però som, els urgellençs i urgellenques, gent molt autèntica i austera. Per això la crisi i l'eufòria no ens toca de ple. És cert que hi ha comerços, empreses i persones que han tancat les activitats productives, però com que tenim una base social estable la família protegeix els membres de la ruïna econòmica.

A l'Urgell s'estan fent algunes inversions interessants com el canal Segarra-Garrigues que canviarà el paisatge i millorarà la productivitat agrícola del territori. No és una obra menor. Per tant malgrat el moment econòmic aquesta obra s'ha dut a terme. Però la reflexió que avala aquestes paraules és la xarxa de carreteres de la comarca. S'ha d'invertir en la xarxa viària ja que està prou antiquada. En un món global el moviment dels seus habitants ha de ser àgil i econòmic.

Cada dia travessem la ciutat de Tàrraga. Som molts els qui vivim a Verdú que treballem a fora de la vila. Sabem que no podem agilitzar el trajecte per fora de la ciutat. Cosa que agrairíem. Alguna autovia que ens permetés viatjar pels afores de la ciutat reduiria en deu minuts o un quart d'hora el trajecte diari. Potser no queda cap ciutat que exigeixi als cotxes sí o sí a passar per algun dels semàfors quan l'únic que fem és desplaçar-nos per la feina. Encara que siguin temps que ens porten a ajustar els pressupostos, no podem obviar les necessitats de progrés i mobilitat dels esforços ciutadans i ciutadanes que ens desplacem per motius de feina. Sempre cal entrar a Tàrraga.

Continuant amb la mobilitat ens fixem en els trens. Ara sí que tenim la força dels AVES i altres trens d'alta velocitat. Però aquí sí que els trens tarden molt més del que seria eficaç. Unes dues hores i mitja. Quan hi ha prou gent que viu per aquí i que treballa o estudia a Barcelona que no compta ni usa aquest servei per la seva excessiva lentitud. Per tant la velocitat no és un dels trets que caracteritza la zona. En canvi tenim un AVE a Lleida i un aeroport a Alguaire. Els autobusos, molt més àgils, són cars per usar-los a diari.

Per tant i acabant, es viu bé a l'Urgell però si no apostem per carreteres, trens i trans-

ports públics econòmics i àgils podem perdre el tren de la modernitat. Som terra de pas i podem arribar a ser alternativa real a molta gent que pot decidir viure entre nosaltres i treballar a qualsevol punt de la geografia catalana. Pensem-ho i treballem per uns serveis viaris del segle XXI. En un entorn rural no cal anar a velocitat de carro.

Diu un proverbi molt antic...

Josep M. Sanfeliu
i Sambola

Deia J. Saramago que sols hi ha dues potències al món: una són els Estats Units i l'altra ets tu.

Si hem de buscar el sentit de la música, de la filosofia, d'una rosa... és que no estem entenent res. Jo no invento, sols miro darrere del que ja existeix...

Penso que vivim en un món de cecs. Som cecs que podem veure, però que no mirem.

La derrota té quelcom de positiu: mai és definitiva. En canvi, la victòria sí té quelcom de negatiu: mai és definitiva. Les malalties de l'home actual són tres: la incomunicació, la revolució tecnològica i la vida centrada en el triomf personal.

La bogeria és fer el mateix una vegada i altra i esperar resultats diferents. (A. Einstein)

A vegades la vida no ens dóna a escollir entre plorar i riure. Sols ens deixa triar les llàgrimes, però hem de saber escollir les millors... (M. Maeterlink)

Si és bo viure, millor és somiar i el millor de tot, despertar... (A. Machado)

No tinc el menor desig de jugar en un món on la majoria fa trampa...

No, no. No és demagògia... Heus aquí les veritats, diu el ministre d'Hisenda: "No barregeu conceptes. No sabeu diferenciar entre pobresa extrema i relativa..." Coi, no sabia que eren estadístiques que es regien per criteris tècnics!!!!...

I surt el Sr. banquer, posseïdor del cognom més adient al seu ofici, dient: "Hem trencat després de molts anys amb un sistema dual de bancs i caixes amb formes de govern diverses que, sens dubte, van accentuar els problemes de la crisi..." "El dinero en España cae como la lluvia en forma de inversión gracias a las reformas estructurales, muy importantes, que ha impulsado

el Gobierno Central en su compromiso político para corregir el déficit i racionalizar el sector público..." En fi, que els beneficis del banc, al 2016, es normalitzaran com abans de la crisi. És a dir: Que rondaran els 9.060 milions que es van aconseguir el 2007. Dels quals Espanya aportarà 3.000 milions (des dels 478 milions registrats l'any passat exclouent-ne les pèrdues immobiliàries).

En poques paraules: privatitzar beneficis i nacionalitzar pèrdues.

Els banquers dicten, el govern obeeix i el poble pateix. (A. Colau)

Refia't d'un banc i hi dormiràs. Manen els mercats i no els hem votat. Som esclaus d'una maquinària financera que no ha de respondre davant ningú. Política econòmica que especula amb els drets bàsics. On s'amaga allò de l'interès general?... En lloc de grillons hi ha la hipoteca, i el fuet ha estat substituït per l'amenaça constant de l'ERO. Per sobre nostre, una casta, els amos, lliures de responsa-

bilitat penal i moral, remenen les cistres i de l'oli de tothom se n'untent les mans...

Saben que l'educació proporciona llibertat, per això impulsen la ignorància, que genera servitud.

Gràcies a la llibertat d'expressió, avui ja és possible dir que un governant és un inútil, sense que et passi res... Al governant de torn, tampoc... (El Perich)

Diu un proverbi molt antic: "La ley es tela de araña. No la teme el hombre rico. Nunca la teme el que mande. Pues la rompe el bicho grande y solo enreda a los chicos..."

QUALITAT DE VIDA

de lo Tirant lo Càntir, també conegut com a Montserrat Aloy

A) Literatura per a aprenents:

1. **MARTÍ I POLL** = escriptor moníssim que provoca urticària.

2. **HABSBURGÍNIA** = hortallissa emparentada amb la xucrut a la "Bourbon".

3. **MONOMATOPEIA** = EIN??

4. **Vicenç Andrés Esproncediu** = escriptor català, descendent dels ibers per part de pare i dels ilergetes per part de la cosina segona de la seva mare.

5. **Acte curatural** = esdev. lit.

6. **BERNAT DESLLOT** = crònica fangosa medieval.

7. **METACÀMFORA** = trop literari dins de sostenidors de llauna. "Si veus la Matilde, dis-li que les metacàmfores ja no se diuen així, que se diuen pits."

8. **GANÀFORA** =

tinc gana
tinc gana
tinc gana

9. **MANÀFORA** =

A callar!
a callar!
a callar!

10. **FANTÀFORA** =

Posi'm una Xueps de llimona
Posi'm una Xueps de llimoma
Posi'm una Xueps de llimona

B) Romanticisme per a ociosos:

NATARda: dolçor que es posposa per a després de dinar... (sí, estic romàntica...)

El temps segons la puntuació: "Ahir! Avui...Demà?"

GUASSAPO: comunicació 2.0 entre conejos. O entre ranas... "macho!".

METREOLOGIA: pronòstic del temps a partir de la "T-10 bufetades gràcilment dispensades per TMB"

Calcetetes: roba interior desubicada, segurament a causa d'un malfuncionament del GPS.

Espaghetto:

1. Pasta non grata.
2. Marca "DESpain is chula!".
3. Reducte de pernills ibèrics a l'estranger.

AVIOLÍ: competència deslleial a Vueling en fil musical damunt de cotons.

ATORRONS: illa feta pels Sacsons, generalment a la cintura, envoltada de neulits que reclamen el reialme com a seu (o sèu).

Calcetc. : Tanga. O fil que penja de la samarreta per sota del melic... (ostras, pos no estic tan romàntica, no... hehehe)

Tongo: Mascle de la Tanga, mamífer despistat que viu a la selva, entre Lloret i Santa Coloma de Farners. (i prou!!)

I, Sant Jordi il·lumineu-me, us deixo amb la cita que us farà triomfar a les sales d'espera dels hospitals i als ascensors: *Un home amb una idea nova és un boig fins que la idea triomfa.*

(Mark Twain)

Joan Muntané

Les criatures... a pastar fang!

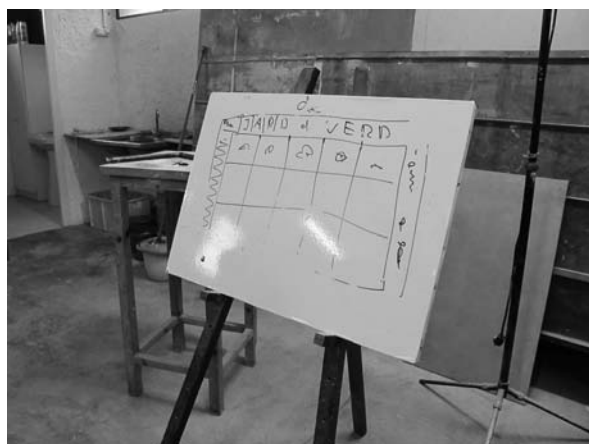
Des de fa uns anys, dins les activitats extraescolars que proposa l'AMPA, es fa ceràmica en el taller de l'Enric i la Francina. Potser en sortirà algun futur ceramista!!!

Enguany cada dilluns, de 17:00 a 18:30, els nens i nenes aprenen a moldejar noves figures, a pintar-les i cuire-les.

L'última creació que preparen és un mural conjunt.

Esperem veure'l aviat!

Ah... però segur, segur, que pocs tallers de ceràmica poden gaudir d'un paisatge com aquest!

Gemma
Casteràs
Aylón

Estudi
d'arquitectura
GM4

2014 ple d'estil

Entrem en un any que aposta per la decoració eclèctica. Peces d'ahir combinades amb la tecnologia d'avui. Combinació d'estils donant personalitat als espais.

Hi ha un gran interès pels temps passats (estil retro, Art Deco i clàssic), on aquests elements aporten un estil luxós i xic a la nostra llar. Per tant, la decoració vintage continua sent protagonista i permet, en aquests temps de crisi, estalviar i recuperar mobles que teníem retirats. S'aprofita tot, sols cal donar-li un nou aire amb una mica d'imaginació.

Els colors que ens ajudaran seran el daurat i el bronze que tornen a estar de moda. Utilitzats de forma puntual, ajuden a aportar el toc xic i luxós.

Les parets aposten pel blanc i pel blau. Colors que aporten senzillesa i modernitat. Un blau ben escollit us aportarà aquesta combinació entre l'ahir i l'avui, obtenint un resultat d'estil eclèctic del més trendy.

Els cercles i les formes geomètriques estan de moda, així que les taules del menjador més populars seran les rodones combinades amb cadires retro o minimalistes. També veurem mobles amb els cantells arrodonits,

més suaus i clàssics. Tot i així, les línies rectes no marxen i es combinaran amb aquestes.

Els mobles transparents també seran protagonistes. Ajuden a crear espais menys pesats i més luxosos, encara que les cadires siguin de plàstic. Si l'espai és petit, fa que es vegi més airejat i gran. Si combineu aquestes cadires amb una taula rústica i pesada, aconseguireu l'efecte eclèctic. Si ho feu amb una taula de vidre negre, obtindreu un estil minimalista.

Col·locació de peces focals que aportin el toc més personal i únic en la decoració. Una bona aposta és una butaca amb entapissat de cuir i vellut amb formes geomètriques.

**Ester
Corbella
Sambola**

*Tècnica de
Turisme
del Consell
Comarcal
de l'Urgell*

Avui parlem de ... **Tragèdia al Call Jueu** Exposició permanent al Museu Comarcal de l' Urgell

Tàrrrega ha incorporat un atractiu turístic, històric i cultural nou al municipi, amb l'exposició permanent *Tragèdia al Call*, al Museu Comarcal de l' Urgell. Es tracta d'un nou espai expositiu, de 150 m quadrats, on s'explica la matança d'uns 300 jueus l'any 1348.

L'espai recorda i explica l'assalt que va tenir lloc al call de la ciutat l'any 1348 i en el qual van morir uns 300 jueus. En la mostra, ubicada a l'antiga Sala dels Arcs del Museu Comarcal, es poden veure les troballes més significatives exhumades l'any 2007 a la necròpolis hebrea de Les Roquetes (jaciment únic a nivell europeu) com amulets, collarets, agulles, anells, així com objectes quotidians de la vida al call: plats, llànties, monedes, recuperats en diverses campanyes arqueològiques al carrer de la Font. També hi ha tresors es-

cultòrics de l'època que permeten contextualitzar la vida medieval a Tàrrrega com els cinc apòstols gòtics de l'antiga església romànic-gòtica que s'exposen per primera vegada en un marc museístic, la creu de terme i el seu capitell recentment restaurat, entre d'altres. El recorregut es com-

pleta amb plafons, audiovisuals i efectes sonors on no hi faltaran referències a l'escriptor jueu targarí Moixé Natan.

Per altra banda s'han instal·lat plafons informatius que senyalitzen els indrets més característics de l'antic call jueu de la ciutat. Els plafons ajuden els visitants del nucli antic a interpretar els vestigis d'origen hebreu. Són cinc senyals que s'han distribuït entre el carrer de l' Estudi (el carrer principal del call); la plaça de la Palla (indret de la sinagoga nova); el Forn del Jueu (on la comunitat feia el seu pa);

i la cruïlla dels carrers de Les Piques i la Vila-nova. També s'ha col·locat un sisè cartell a la necròpolis de Les Roquetes, al barri del Maset, on es localitzaren les restes de les víctimes de la matança registrada l'any 1348 a la vila contra la comunitat semita, episodi que vertebrava la nova sala del museu. Tots els suports inclouen plànols, il·lustracions i codis QR amb accés directe al web del museu comarcal.

Els interessats en visitar individualment aquesta exposició permanent poden adreçar-se al Museu Comarcal de l'Urgell de dilluns a diumenge, de 12 a 14 h, i els dissabtes també a la tarda de 18 a 21 h. Visita guiada fixa el primer diumenge de cada mes a les 10.30 h.

L'entrada a la Tragèdia al Call, és de 5€ i també inclou l'entrada a les exposicions permanents del Museu Comarcal de l'Urgell :

- Les Sales nobles de cal Perelló (segles XVII-XIX).
- Els ibers a l'Urgell.
- Antoni Alsina Amils (1863-1848). Un artista entre dos segles.
i al Museu de:
- La Mecanització Agrària Cal Trepapat de Tàrraga, que ha estat incorporat recentment dins la Xarxa del sistema territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACREC), i d'aquesta manera s'inicia enguany la commemoració del centenari de l'antiga fàbrica J.Trepapat. Per visitar Cal Trepapat cal concertar visita sempre al Tel. 973 31 16 16.

Formar part d'aquesta xarxa dona visibilitat al Museu Trepapat fora de les nostres contrades, ja que s'incorpora en les seves campanyes de promoció i difusió, com l'impuls de visites escolars o com el TecnoTiquet, un passi per al públic especialitzat, interessat en aquest tipus de museu.

Amb el preu de l'entrada de 5 € es poden visitar tots aquests espais dins una vigència de tres mesos.

Les visites guiades concertades per a grups que s'ofereixen per a grups des del museu són:

- Visita general a la ciutat
- Nucli antic (inclou adoberia del Molí del Codina)
- Call de Tàrraga (també inclou visita de l'exposició permanent)
- Parc de Sant Eloi

Per a reserves:

Museu Comarcal de l'Urgell

C. Major, 11 – Tàrraga

Tel. 973 31 29 60 (de dilluns a divendres, de 8 a 15 h)

info@museutarrega.cat

www.museutarrega.cat

Pel que fa a les visites a les pintures de l'església parroquial de Sta. M. de l'Alba, de l'artista Josep Minguell, cal posar-se en contacte directament amb el telèfon de la parròquia de Tàrraga 973 31 03 77.

*Manel
Pont
i Solsona*

D'això en fa 55 anys

Després de molts anys d'abandó, es va restaurar la creu de Gratapalles i fou benèida pel bisbe de Solsona Vicente Enrique i Tarancón, el dia 13 de setembre de 1959.

En aquell temps en Josep Bellart i Esqué era l'alcalde de la vila, Mn. Maties Bastús, rector de la parròquia amb Mn. Agustí Sabaté de vicari i Mn. Josep Cases, capellà del Santuari.

Els col·legis hi anàrem amb processó, juntament amb la gent del poble. D'aquests nens de la foto, es coneix a Josep Mateu (Sarralet), Josep Casanovas (Barril); d'esquena Manuel Martí (Barra), Antonio Mayoral (Pastoret), Manel Pont (Tou) i d'altres...

D'això en fa 55 anys.

ENTRETENIMENTS

*Beatriu
Foguet
i Vidal*

Sopa de lletres

Busqueu 25 parts del cos humà

G	E	N	O	L	L	Ç	A	R	B
T	A	S	U	G	P	J	R	E	O
I	M	D	P	E	T	A	A	S	C
L	A	I	A	A	P	S	C	Q	A
U	L	T	N	I	T	S	M	U	A
C	U	I	X	A	A	L	A	E	T
O	C	C	A	N	E	L	L	N	L
L	F	R	O	N	T	U	T	A	A
L	P	A	N	X	E	L	L	I	G
T	A	L	O	E	Z	L	O	C	P

